

РЕШЕНИЕ

№ 54

гр. В., 02.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – В. в публично заседание на двадесет и седми март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Г. П. Й.

при участието на секретаря А. А. Т.
като разглежда докладваното от Г. П. Й. Гражданско дело № 20231300100315 по описа за 2023 година

Производството е по реда на Глава 28 ГПК „Поставяне под запрещение”.

Делото е образувано по исковата молба на Е. С. П. с ЕГН ***** от ж.к. “В. против Т. Е. П. с ЕГН ***** от с.А-

Ищцата поддържа, че майка и страда от параноидна шизофрения и че два пъти постъпвала на лечение в ДПБ-К. Твърди, че ответницата не се лекувала и че състоянието и в момента било опасно за нея и околните. Държала се агресивно на обществени места. Изхарчвала много бързо пенсията си, след което започвала да проси.

Иска се да бъде постановено решение, с което ответницата да бъде поставена под пълно запрещение.

Ответникът, редовно призован, не е взел становище по делото.

Окръжна прокуратура-Видин не е взела становище по иска.

След като взе предвид събраните по делото доказателства, Съдът приема за установено от фактическа страна следното :

От приложената по делото епикриза на Т. Е. П. ЕГН ***** от с. А. от ДПБ-К. е видно ,че Т. П. е постъпила на лечение на 05.05.2020 г. и че е изписана на 30.08.2020 г.Поставена е диагноза параноидна шизофрения, епизодично протичане с прогресиращ дефицит.Отразено е ,че се касае за жена на 65 г. постъпваща за втори път на лечение в ДПБ - К.. Данните са снети от наличната медицинска документация и пациентката. Първата ѝ хоспитализация в болницата е за периода от 17.10.2013 г. до 09.01.2014 г., когато е преценено, че се касае за остро шизофреноподобно психотично разстройство и съответно е настанена на задължително лечение в ДПБ - К. с решение на РС - гр. В. Началото на заболяването е през 2013 г., когато започнала да си говори сама, заложила къщата си, продавала имущество, казвала, че съседите искат да се облагодетелстват от нея. Споделяла, че имала вкарани в нея “квантови“ технологии и инсталирано чуждо тяло в ухото. Тогава ѝ е било предложено амбулаторно лечение, но тя отказала с мотива, че „не е болна от лудост“. В последствие няколкократно е лекувана в ПО на МБАЛ - гр. В. и там диагнозата е уточнена на параноидна шизофрения. По свидетелски показания от известно време станала напрегната, започнала да ходи по къщите на хората да им иска пари и храна, заплашвала ги с агресия. Отказвала да приема медикаменти. Спряла поддържащото си лечение.Психичният статус - в ясно съзнание, вътрешно напрегната, психомоторно неспокойна. Ориентирана авто- и ало- психично. Без съзнание за душевна болест, некритична към моментното си състояние. ВПД - споделя вербални халюцинации с коментиращ характер. Мисловен процес - нормален по темп, правилен по структура, с налудни идеи за преследване и въздействие в съдържанието. Емоционално - паратимна, волево - парабулична, склонна към импулсивни действия. Памет и интелект - болестно инхибирани.

Изписана с препоръка за поддържаща терапия със „Сперидан „ , „Акинестат „ , „Хлорпротиксен „ и контролни прегледи при психиатър по регион.

В с.з. на 10.01.2024 г. са разпитани свидетелите М. Д. В. , В. И. В. и В. Г. В. .

Свидетелят М. В. заявява ,че познава Т. Е. и че работи в аптека в гр.В.. Ответницата идвала много пъти в аптеката, дори е влизала в конфликт с клиентите. Тя влизала в аптеката и започвала безкрайно да говори-можела да

говори с часове. Ако ѝ се направи забележка да излезе, тя ставала агресивна и опасна. Съпругът и С. бил постоянен клиент на аптеката и много пъти е пазарувал в аптеката, обикновено след като си вземе пенсията. Веднъж, когато той пазаруваше, ответницата била отвън. Той като я видял се разтреперал целия и се скрил в аптеката зад един параван от реклами. После обяснил, че тази жена е негова съпруга и че неговата дъщеря Е. работи в МОЛ-а.

Когато ответницата започвала да говори в аптеката се е случвало клиенти да я помолят за тишина и тогава тя ставала още по-агресивна, не обичала да ѝ се правят никакви забележки. Нещата, които говори, не били свързани-тя говорела, че има огромни суми в банка, после говорела за политика, после за друго нещо, нямащо нищо общо с политика например, и други неща които свидетелката окачествява като небивалици. Счита, че човек с нормално психично здраве не може да каже такива неща. Според нея ответницата изглежда визуално много зле, сякаш не полага грижи за себе си. Носи постоянно две огромни пазарски чанти, които постоянно са пълни. Спомня си, че съпругът ѝ винаги си купувал лекарства за успокоение за себе си, не за нея. Тя казвала, че всички лекарства, които се продават, са отровни и не давала на мъжа си да приема лекарства. Според свидетелката влизала в аптеката да предупреждава хората да не купуват лекарства, защото били отровни. Категорично отказвала да слага маска по времето на Ковид пандемията, защото казвала, че това е един заговор и една лъжа.

Свидетелката В. В. познава Т. Е. П., която е майка на нейната колежка Е. в магазин „Зора“, в „Ти Би Ай Банк“. Преди около 4-5 години състоянието на ответницата се влошило и тя започнала да идва почти всеки ден в магазина, защото дъщеря ѝ работи там. Видимо се държала много неадекватно, носела едни много големи чанти, търсела дъщеря си и започвала да говори несвързани думи. Говорела си сама, без да чака някой да влезе в разговора. Като цяло говорела безсмислени работи от рода на това, че има много пари и че някой ѝ ги е взел, постоянно питала за Е., говорела за политика и на всякакви други теми. Тя дефакто идвала да иска пари от дъщеря си, но когато дъщеря ѝ я нямало, тя искала от свидетелката или от други колеги и казвала, че след това Е. ще ги върне. Ако не ѝ се дадат пари започвала да вика и да се кара и да крещи, да обикаля из целия магазин и да вика много силно. Като почвала да крещи, се чувало в цялата сграда на МОЛ-

а, който е на 4 етажа. Налагало се охраната да дойде и да я извежда и тогава тя се подчинявала, но пак продължавала да крещи чак докато излезе.

Изнудвала хора пред МОЛ-а, като се представяла, че е изоставена и е в крайна нужда и принуждавала случайните минувачи да звънят от техните мобилни телефони на служебния телефон на „Ти Би Ай Банк“ в магазин „Зора“. Казвала, че е майката на Е. и че я чака долу пред МОЛ-а да иде да ѝ даде пари. Ако успеела някакви пари да получи за деня си тръгвала ,но на следващия ден отново била на същото място. Външния ѝ вид бил неприятен, ходела с едни и същи дрехи постоянно, с една голяма чанта .

Свидетелят Владимир Вълчинов работи като охрана в МОЛ-а от четири години и познава майката на Е. във връзка с работата си. Свидетелства ,че майката на Е. - Т. идва в МОЛ-а на нейното работно място на Е., да я търси и постоянно да иска пари от нея, ако Е. я няма, тя иска пари от някой друг, от колегите ѝ,като обещава ,че след това Е. ще върне парите. Като идва обикновено обикновено крещи на висок глас, който се чува се отдалече. Крещяла най-различни безсмислени неща -говорела за политиците, разказвала спомени и пр.като внезапно превключвала от тема на тема. Някой път се подчинявала на молбата на свидетеля да напусне МОЛ-а, друг път се съпротивлявала. Няколко пъти Е. му давала пари, които да предаде на майка ѝ пред МОЛ-а и по този начин Е. си осигурявала спокойствието за деня.

Т. постоянно говорела, дори когато се разхожда из улиците, постоянно носела обемисти чанти. По външния ѝ вид си личало, че не полага грижи за себе си.

Съдът изцяло кредитира показанията на свидетелите ,тъй като същите са последователни и непротиворечиви и кореспондират с останалите събрани по делото доказателства.

Вещото лице В. В. Д. след психологически преглед на ответника на 26.02.2024 г. е представила заключение ,в което се сочи,че до за осъществяване на целите па прегледа, биографичният метод е използван за събиране на информация за симптоматиката и семейството на Т. П. . Събраната информация съдейства да се проследи състоянието ѝ посредством отговорите на различни въпроси, които ѝ били зададени в етапа на психологическото интервюиране. През целия процес са наблюдавани нейните вербални и невербални реакции - пара-лингвистични симптоми (промяната в

тоналността на гласа, изменения в скоростта на речта и в силата на звука) и езика на тялото (позите, жестикулацията, мимиките, анализ на движението на очите и др.) Предвид събраните данни от тази методика, не се наложило използването на допълнително тестиране.

Ответницата П. е на видима възраст по-зряла от действителната, със среден към нисък ръст, типичен слаб хабитус, вперен, бистър поглед, зачервени горни и долни клепачи, бледа кожа, занемарена лична хигиена, напрегната поза на тялото. Бърза смяна на резки движения с пълен застой - вцепеняване. Тя е контактна, но следи линия на разговор. Първоначално отказва да разговаря заема и отбранително, прогонващо поведение. Постепенно се впуска в монолог с пасивно-агресивен изказ, обвинения, тревожни твърдения и констатиране на обстоятелства, които не отговарят на реалните събития към момента на прегледа. С напредване на монолога се установили налични халюцинации и нереалистични убеждения за присъстващи фигури, с които тя разговаря към момента на прегледа, като такива липсвали. Често прескачала във времеви линии, които не са актуални, а именно обсъждане в сегашно време на събития, присъщи за спомен от детство/илюзорна представа за такова, като актуална обстановка към момента. Твърди за роднини в други измерения, с които поддържа контакти. Склонна е да говори, ако отсрещната страна мълчи. При опит за комуникация заема отбранителна позиция или чрез вербална агресия, или чрез отказ да говори.

Вещото лице дава заключение, че след запознаване с материалите по делото и извършен преглед на ответника, с оглед заболяването ѝ Т. Е. П. не може да се грижи за своите работи по смисъла на чл. 5. ал. 1 от Закона за лицата и семейството. Установява се, че тя е дезориентирана за време, място и обстоятелства. Необходим е придружител и редовен прием на медикаменти за нейното благополучие. Предвид състоянието ѝ са възможни редица рискове, сред които да се загуби, да се самонарани, да нарани другото, да бъде лесно подведена и измамена. Симптоматиката е непредвидима, както като проявление на епизодите, така и като интензитет на настъпващите кризи.

Горната фактическа обстановка се доказва по несъмнен начин от показанията на свидетелите, от представените с исковата молба документи и от заключението на вещото лице В. В. Д. .

На 12 март 2024 г. ответницата бе посетена в дома и в с.А. .Ответницата излезе неадекватно леко облечена за сезона ,с ботуши и найлонови ръкавици .Личи опит да се постригва сама с ножица .При проведения разговор с дъщеря и демонстрира неадекватни и налудни идеи ,заяви ,че ще се оплаче на Министерството на здравеопазването от безстопанствени кучета и пр.

Така установената фактическа обстановка налага следните правни изводи:

Предявеният иск е допустим - исковата молба изхожда от лице ,което има правен интерес с оглед разпоредбата на чл. 336, ал. 1 от ГПК.

Разгледан по същество, искът е основателен:

Съгласно чл. 5 от ЗЛС, непълнолетните и пълнолетните, които поради слабоумие или душевна болест не могат да се грижат за своите работи, се поставят под пълно запрещение и стават недееспособни. Пълнолетните с такива страдания, чието състояние не е така тежко, за да бъдат поставени под пълно запрещение, се поставят под ограничено запрещение.

За да се постави едно лице под запрещение - пълно или частично, е необходимо едновременно да са налице две условия. Първото е очертано от т.нар. медицински критерий - то да е болно от слабоумие или душевна болест. Слабоумието е умствена недоразвитост от раждането, като идиотия, инбецилност, дебилност, олигофрения, а душевната болест (психопатия) е страдание на умствено развито лице, което обаче има за последица такова разстройство на съзнанието, което сочи на промяна на личността и обуславя неадекватно поведение.Второто кумулативно необходимо условие, за да се постави едно лице под запрещение е наличието на правния критерий - то да не може да се грижи за своите работи. Преценката за това се прави от съда. За да може да се грижи за своите работи, лицето следва да разбира предписанията на правните норми и да съобразява поведението си с тях, да се ориентира в социалната среда и да може да ръководи постъпките си, като преценява последиците от тях. Грижата за своите работи включва и отношението към обществото и съобразяване с установения в него ред, т.е. лицето следва да се държи нормално. Поставянето в зависимост на кумулативност на двата законови критерия по чл. 5 от ЗЛС означава, че не е достатъчно лицето да страда от слабоумие или (и) душевна болест, за да бъде поставено под запрещение. Необходимо е с оглед конкретното му поведение

да се преценява дали то може да се грижи за своите работи – в този смисъл Решение № 379 от 7.05.2009 г. на ВКС по гр. д. № 1320/2008 г., I г. о., ГК, докладчик съдията Б. Д.Е..

Болестното състояние от атеросклерозата не е психична, а неврологична болест. Тя не е еднозначна и със слабоумието, освен ако вследствие на атеросклерозата е настъпило и дементно състояние, и то такова, което да води до извод за изразено слабоумие, пречка да се ръководят постъпките от страна на болното лице /Решение № 1270 от 20.12.2008 г. на ВКС по гр. д. № 3856/2007 г., IV г. о., ГК, докладчик съдията М. ФЕ./.

При така изяснената фактическа обстановка, събраните по делото доказателства – медицинските документи и придобитото лично впечатление на съда за състоянието на ответника, последният се преценява като недееспособен и с оглед охраняване на интересите му следва да бъде поставен под пълно запрещение с произтичащите от това законни последици. По категоричен начин се установява ,че ответницата Т. Е. П. страда от психично заболяване параноидна шизофрения ,което не и позволява да се грижи за своите работи .Ответницата Т. Е. П. не е в състояние да взима осъзнати и правилни решения ,не може да изразходва рационално парите си ,проси ,цели дни се разхожда из града ,говори на висок глас безсмислици ,влиза лесно в конфликтни ситуации с непознати хора ,счита,че всички лекарства са отровни .Твърди ,че поддържа връзки с роднини от други измерения и разговаря с въображаеми лица .

С оглед разпоредбата на чл. 338, ал. 3 от ГПК, след влизане на решението в сила, препис от същото следва да се изпрати на органа по настойничеството-Община В.

Водим от горното и на основание Чл. 338 ГПК Съдът

РЕШИ:

ПОСТАВЯ ПОД ПЪЛНО ЗАПРЕЩЕНИЕ Т. Е. П. с ЕГН ***** от с.А. .

Решението може да се обжалва пред Софийския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването на препис.

Препис от решението, след влизането му в законна сила, да се изпрати на органа по настояничеството към община гр. В. (кмета на същата или упълномощено от него длъжностно лице), за учредяване на настояничество.

Съдия при Окръжен съд – В. _____